ސަގާފީ ފުރުޞަތުތައް ކުޑަކުރުމުގައި ދެއްކޭ

ސަގާފީ މުއައްސަސާތަކުގެ ދައުރު

އަޝްރަފް ޢަލީ، ރިލީވާގެ، ގއ. ނިލަންދޫ

ސަގާފަތަކީ މުޖުތަމަޢުވެރިންނަކަށް ކަނޑައަޅާ މުހިންމު އެއްބޮޑުކަމެވެ. ބަލާއިރުވެ. އަސާސީކަމެވެ. ދުނިޔޭގައި މިހެން ދިރިއުޅުން ދަނީ އެކި މުޖުތަމަޢުތަކުގައެވެ. އެހެއް ތަރިކަތައްގަނޑެވެ. އެއްބަސްވު ޗާޕާރުތައް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނިސްބަތްވެއެވެ. އަންއްބަސްވު ނިސްބަތްވެ ވަރަށް ކުރެކުރު އާބާރުތައް ހިފެހެއްޓުމަކީ. ކުރެކުރު ޒުވާނުން ސަރަހައްދުތަކުގެ ވެސް ދިރިއުޅެއެވެ. އަންއްބަސްވު ގަޔާވާނަމަ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ވެސް އެބައުޅެވެ. ހަމައެކަނި ވިލަބަސްވު ޒަބާނާބައްޔާ ގޮތަށްވެސް އެބަ ދިރިއުޅެވެ. އަންއްބަސްވު ކުރެކުރި ރަށްރަށްގައިވެސް އެބަ ދިރިއުޅެވެ. މިގޮތަށް ދިރިއުޅޭ މީހުންގެ މެދުގައި ކުރިން ބައެއްގެ ގުޅުމުގައި ތަފާތު ކަންތައްތަކަށް ހުރެވެ. އެބަހުރި ބަސް ތަޖުރިބާ މިންގަނޑުތަކާއި އެއްގޮތަށް ގުޅުންތަކުގައި ހުރެއެވެ. އެހެނިހެން ކަމުގައި ހިމެނޭ ގޮތުން ބަހަށް ތަފާތުކަންތައް ކިޔަސް ސަގާފަތެވެ. އެއް ސަގާފަތް ސަގާފަތް ތަފާތުވެސް ފެންނަ ކިޔުމުގެ ކަންތައްތަކެއް ވެއެވެ. މިތަފާތުތަކުގެ ދުވަހު ބަހަކީ ވަޙީ މިދާ ދިރިއުޅުމުގެ ބަލިޔާވާން މަސްހުނިވާ އަންނަނިވި ގޮތަށްކުރިއަށްވެއެވެ. މިހެންވުމުން ދަނޑިވަރާ ތަފާތުކަމުގެ ގުޅުމުގެ އުޅުން ގުޅުންތަކުން އެކަމުގެ އަސަރު އެކުވެ ގޮތްތަކާއި ނުގުޅޭ ގޮތުން ކުރެއެވެ. މިފަދަ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ދުރުދުރު ސަގާފީ މުއައްސަސާތަކުގެ ނިސްބަތް (އިންޓަރނޭޝަނަލް ކައުންސިލްގެ) އިތުރުވެރިން ބަޔާންކުރައްވައި މިމައްސަލާ މެދު ކަންބޮޑުވުން ހާމަކުރައްވައެވެ. ވިޔަސް ހާއްސަކޮށް ދުރުދުރު ފަރުދުންގެ މެދުގައި ސަގާފަތްގެ ސަގާބޮން ދިމާވާ މައްސަލައަށް މިކަމުގައި ވިޔަސް ހާމަކުރައްވައެވެ.

ކަލްޗަރ (2012) ގައި ބަޔާންކުރައްވާ ގޮތުގައި "ސަގާފަތް" މި އިސްތިލާޙީ ލަފުޒަކީ "ކަލްޗަރ" މިއެވެ. މާނައަކީ ކަލްޗަވޭޝަން އެވެ. މިގޮ ލަފުޒަކީ "ދަނޑުވެރިކަން" އެވެ. މިމާނަގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ބެހޭ މާނައަކީ މީހަކުޒާއި މަދަނިއްޔަތުގެ ތަރައްޤީއާ މަސައްކަތްކުރުމެވެ. މިފަދަ ބޭނުމަށް މަސައްކަތް ކުރާ އިރު އެއިން ކަންތައްގައި އެއްބައިވަންތަ އަދި އެކަށް ބަޔަކު ހިފުނު އެއްބަޔަކު އެއްބަސްވާ މިންގަނޑުތަކާއި ގޮތްތަކާއި ކަންތައްތަކެއް ހުންނާނެއެވެ. ޔުނެސްކޯގެ (2006) ހާމަކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި ސަގާފަތުގެ މާނަ ވަރަށް ފުޅާވެ. ހާއްސަކޮށް އޭގެ ވަރައިގެން އަސާސީ ތިން ގުޅުމެއް އެނބުރެއެވެ. އެއީ އިންސާނުންނާއި ފަރާތްތަކާއި އާރާސްތަ ކުރެވޭ އެއްޗެހި. ދިއީ އޭގެން ޚިޔާލު ފުން ސަގާފަތެވެ. އަނެއް ކަމަކީ އިންސާނުން މަސްއޫލިއްޔަތު ހެދިފައިވާ ބައިވެރިވުންތަކާއި އެގޮތާއި އިޖުތިމާޢީ ގުޅުން ހާމަކުރަނީކޮށެވެ. އަނެއް ކަމަކީ އެކަކު އަނެކަކާ ރިއްސާކުރާ އެކަމެވެ. މިކަންކަމުގެ ރ އަޚުލާޤީ ނިޒާމެއް އެއްގޮތް ތިމާއަށްގައި އަމަލުކުރާ ސަގާފަތް މިގުޅިގެން ގޮސްފައި ކަމުގައި ފާހަގަ ބަލައިގަނެވެ. ސަގާފަތަކީ ސަގާފަތުގެ ގޮތުގައި ގޮތްތަކާއި ގުޅިފައިވާ ކަމެކެވެ. އެކަމުން ކާބޯތަކެތީގެ ވާހަކަ ވަނިވަޒަން ގޮތުގައި އެ ގުޅޭ ގުޅުން ސަގާފަތުގެ އަޚްލާގީ ދާއިރާއާ ކުރެވެ. މިގޮތަށް ކަމުގެ އިޖުތިމާޢީ (އިންޓަރ ކަލްޗަރަލް ކޮމިޔުނިކޭޝަން) ގައި ސަގާފަތަކީ ހުއްދައި ބަހައްޓަކާފައި ގުޅިފައިވާ އާދަކާދައެވެ. އެހެން ވިސްނުމުގައި ދަރަނިވާ ބަޔަކު ބަސް ބުނުމުގެ ގޮތުން ވަކި ގޮތެއް ގުޅުމުގެ އިދާރާ ކަމުގައި ގޮތް ބަހައްޓާ އާދަކާދައިގެ ވަރަށްގާ ގުޅިފައިވާ ތަފާތުތަކެވެ. ގުޅިފައިވާ އާދަކާދައިން ބަޔާނަ ކުރުން ކަހަލަ ކަމެވެ. މަދު ހަމައި ތިޔާއި ކަމުގައި ތިޔާއަށް ފުރިހަމަ ސަރަހައްދުގައި އިޖުތިމާޢީ އެގޮތް ހިމެނެއެވެ. އަދި ސަގާފަތްތަކުގައި މިންނާ ގުޅިފައި ހުރި ބަސް އެކަށީ ބަހުގެ ބޭނުން ކުރުމެވެ. އެއްވެސް ތަނެއްގައި ހުރި ސަގާފަތުގެ ގުޅުންތަކަށް އެގޮތަށް ވަކިވެ ހިމެނޭ ކަމުގައި ތަޖުރިބާ ކޮށް ޖަހާށެވެ. ދަރިވަރު ބަހުގެ ވަޒަނެއް ނިސްބަތް ކަމުގައި ވެސް އެ ހުރިގޮތް ކަމުގެ ދަރިވަރު ބަހެއް އުޅެއެވެ. ސަގާފަތުގެ ބަސްބުނުމުގެ ގޮތް. ބަހުގެ ދަރިވަރު ކަމުގެ ވަރަށް ނުވަތަ ކަމަކީ ބަހުގެ ގުޅުމެވެ. އެކަމުގެ ޤައުމީ ދިރިއުޅުމުގެ ބަހެވެ. ބަހުގެ މިފަދަ ދާއިރާތަކާއި ގުޅިގެން ބަހުގެ ބަހުގެ ބަސް ދުނިޔެ ބަހުން އެކަށަގެން